

Asianosaisten kuuleminen ja jatkotoimenpiteet

Tilapäinen valiokunta 21.06.2023 § 7

Erottamisen kohteena oleville luottamushenkilöille on varattava tilaisuus antaa selityksensä luottamuksen menetyksen syistä ja erottamisvaatuksesta. Myös toimielimen varajäseniä tulee kuulla. Kuulemisen suorittaa asian valmistelusta vastaava tilapäinen valiokunta. Asianosaisen kuuleminen hallintomenettelyssä perustuu hallintolain 34 §:ään, jonka mukaan asianosaiselle on ennen asian ratkaisemista varattava tilaisuus lausua mielipiteensä asiasta sekä antaa selityksensä sellaisista vaatimuksista ja selvityksistä, jotka voivat vaikuttaa asian ratkaisuun.

Vaatimuksena asiassa on lähinnä valtuutettujen tekemä aloite toimielimen erottamisesta. Selvityksiä, jotka voivat vaikuttaa asian ratkaisuun, ovat lähinnä valiokunnan kokoama aineisto, ml asiantuntijalausunnot.

Hallintolain 34 §:n ilmenevässä tarkoituksessa tilapäinen valiokunta antaa tiedoksi kokoamansa aineiston.

Hallintolain 33 ja 36 §:n mukaan asianosaiselle on ilmoitettava kuulemisen tarkoitus ja selityksen antamiselle varattu määräaika. Määräajan on oltava asian laatuun nähden riittävä. Asianosaiselle on samalla ilmoitettava, ettei määräajan noudattamatta jättäminen estä asian ratkaisemista.

Hallintolain 37 §:n mukaan viranomainen voi asianosaisen pyynnöstä varata tilaisuuden asian selvittämiseksi tarpeellisten tietojen suulliseen esittämiseen. Suullinen kuuleminen on siis viranomaisen harkinnassa.

Päätösehdotus

Tilapäisen valiokunnan puheenjohtajan selostus:

Tilapäinen valiokunta

1. päättää, että asianosaisten kuuleminen toimitetaan kirjallisessa menettelyssä,
2. päättää varata kaupunginhallituksen jäsenille ja varajäsenille tilaisuuden antaa selityksensä luottamuksen menettämisen syistä ja tämän päätöksen kohdan 3. aineistossa olevassa aloitteessa esitetyistä vaatimuksista. Tilapäinen valiokunta pyytää kaupunginhallituksen jäseniä ja varajäseniä vastaamaan selityksessään seuraaviin kysymyksiin kohdittain:
 - a. Yhdytkö aloitteessa selostettuun, epäluottamuksen aiheuttaneen tapahtumakulun kuvaukseen koskien salassa pidettävän kokousasian ja kaupunginhallituksen sisäisten keskustelujen sanatarkkaa referointia lehdistölle? Voit perustella vastaustasi.
 - b. Millaisia vaikutuksia aloitteessa kuvatuilla tapahtumilla on nähdäksesi ollut kaupunginhallituksen työskentelyyn ja toimintaan?
 - c. Aloitteessa on mainittu, että kaupunginhallituksen jäsenet ovat saaneet tietoonsa kahdelta eri taholta tiedon tietovuotojen toteuttajasta. Mitkä nämä tahot ovat nähdäksesi olleet ja millaista selvitystä olet tietojen tueksi saanut?
 - d. Tuleeko kaupunginhallitus nähdäksesi aloitteessa esitetyillä perusteilla erottaa

vai onko tilanteen korjaamiseksi olemassa lievempiä keinoja? Jos, niin mitä keinoja?

e. Voit antaa tässä kohdassa myös muilta osin jätetyn aloitteen johdosta selityksesi luottamuksen menettämisen syistä ja aloitteessa esitetystä erottamisvaatimuksesta.

3. päättää, että hallintolain 34 §:n ilmenevässä tarkoituksessa tilapäinen valiokunta antaa kuultaville seuraavan kokoamansa aineiston:

- Aloite tilapäisen valiokunnan perustamisesta kannatusta ilmaisevine sähköpostiviesteineen
- Kaupunginhallituksen pöytäkirja 16.8.2021 ja kaupunginhallitukselle 16.8.2021 esitetty perehdytysmateriaali
- Kaupunginhallituksen päätöspykälä 28.11.2022 § 418 (julkisuuslain mukainen salassapitoperuste lakannut 20.1.2023)
- Kaupunginhallituksen päätös 23.1.2023 § 38 (julkisuuslain mukainen salassapitoperuste lakannut 13.2.2023)
- Sisä-Suomen poliisilaitoksen päätös 20.1.2023
- Länsi-Suomen syyttäjäalueen päätös 13.2.2023
- Sisä-Suomen poliisilaitoksen päätös 17.5.2023

4. Päättää, että selitys on annettava 17.7.2023 klo 14 mennessä.

5. Päättää saattaa asianosaisten huomioitavaksi, että jätettävät selitykset ja lausunnot ovat julkisia. Selityksen/lausunnon yksittäinen tieto voi olla julkisuuslain salassapitosäännöksistä johtuen salassapidettävä. Muu selitys/lausunto on kuitenkin julkinen.

6. Päättää todeta ja saattaa asianosaisten tietoon, että määräajan noudattamatta jättäminen tai selityksen antamatta jättäminen ei estä asian ratkaisemista.

7. Selitykset tulee toimittaa sähköpostitse osoitteeseen kirjaamo@ylojarvi.fi tai postitse osoitteeseen

"Ylöjärven kaupunki, kirjaamo Kuruntie 14 PL 22, 33470 Ylöjärvi"
Otsikkokenttään tieto "Tilapäinen valiokunta"

8. Päättää keskustella siitä, varataanko mahdollisuus lausunnon antamiseen kaupunginvaltuuston puheenjohtajistolle, jolla on läsnäolo- ja puheoikeus kaupunginhallituksen kokouksissa.

Päätös

Hyväksyttiin. Lisäksi hyväksyttiin yksimielisesti

- kohdan 5. ensimmäisen lauseen muotoiluksi, että "Päättää saattaa asianosaisten ja muiden huomioitavaksi, että tilapäiselle valiokunnalle jätettävät selitykset, lausunnot ja muut asiakirjat ovat julkisia."

- kohdan 5. viimeisen lauseen muotoiluksi, että "Muu selitys, lausunto tai asiakirja on kuitenkin julkinen."

- kohdan 7. alkuun teknisenä lisäyksenä "Päättää, että".

- kohta 8. kuuluu, että Päättää, että varataan mahdollisuus lausunnon antamiseen kaupunginvaltuuston puheenjohtajistolle, jolla on läsnäolo- ja

puheoikeus kaupunginhallituksen kokouksissa edellä todettua määräaika ja toimitusosoitteita noudattaen.

Tilapäinen valiokunta 26.07.2023 § 13
261/00.00.01/2023

Asianosaisten kuuleminen sekä kaupunginvaltuuston puheenjohtajiston mahdollisuus lausunnon antamiseen on toimitettu tilapäisen valiokunnan kokouksen 21.6.2023 § 7 mukaisesti. Määräaikaan mennessä asianosaisten selityksiä saapui 17 kappaletta ja määräajan päättymisen jälkeen 1 kappale sekä lausuntoja 4 kappaletta. Asian luonne ja määräajan ylittymisen vähäisyys huomioiden määräajan jälkeen saapunut selitys voidaan ottaa asian käsittelyssä huomioon. Saapuneet selitykset ja lausunnot ovat kokonaisuudessaan tämän pykälän liitteenä. Liitteenä olevista saapuneista selityksistä ja lausunnoista on peitetty niissä olleet puhelinnumerot ja kotiosoitteet sekä julkisuuslain 24.1 § kohdan 32 nojalla salassa pidettäväksi katsotut tiedot. Saapuneet selitykset ja lausunnot ovat kokonaisuudessaan nähtävillä tilapäisen valiokunnan kokouksessa.

Enemmistö selityksen- / lausunnonantajista on ilmaissut yhtyvän aloitteessa selostettuun, epäluottamuksen aiheuttaneen tapahtumakulun kuvaukseen koskien salassa pidettävän kokousasian ja kaupunginhallituksen sisäisten keskustelujen sanatarkkaa referointia lehdistölle. Vastauksissa on tuotu esiin, että tapahtumat ovat aiheuttaneet luottamuspulaa sekä kielteisiä vaikutuksia kaupunginhallituksen kokousilmapiiiriin ja keskustelukulttuuriin. Vastauksissa nousee esiin huoli siitä, että vallitsevassa tilanteessa kaupunginhallituksen työskentelyn voimavarat eivät kohdennu toivottavalla tavalla Ylöjärven kehittämiseen. Toisaalta vastauksista käy ilmi, että kaupunginhallitus on vallitsevassa tilanteessa hoitanut tehtäviään ja tehnyt päätökset asioissa, jotka sen käsiteltäväksi ja päätettäväksi on tuotu. Joissakin vastauksissa on myös arvioitu, että kyse on pidemmällä aikavälillä kehittyneestä luottamuspulasta ja kielteisestä kehityksestä. Vastauksissa nousee esiin myös huoli kaupungille aiheutuvasta mainehaitasta erilaisine oheisvaikutuksineen.

Tilapäisen valiokunnan suorittamassa kuulemisessa vastaajilla on ollut mahdollisuus lausua oma käsityksensä siitä, mitkä ovat olleet ne jätetyssä aloitteessa mainitut kaksi tahoa, joilta hallituksen jäsenet ovat saaneet tietoonsa tietovuotojen toteuttajan. Lisäksi vastaajilla on ollut mahdollisuus kertoa, millaista tietoa he ovat näiden tietojen tueksi saaneet.

Kaupunginhallituksen 28.11.2022 kokouksen tuolloin julkisuuslain nojalla salaisen kokousasian 418 julkisuuteen saattanut henkilö näyttää jäävän tilapäiselle valiokunnalle toimitettujen selitysten ja lausuntojen perusteella avoimeksi. Tilapäisen valiokunnan toimivaltuudet huomioiden asiaa on haasteellista tältä osin enemmälti selvittää.

Kaupunginhallituksen vapaamuotoisen keskustelun lehdistölle referoinnin toteuttaja näyttää käyvän annetuista vastauksista ilmi. Kaupunginhallituksen jäsen Erja Pelkonen on selityksessään kertonut soittaneensa ja kertoneensa kaupunginhallituksen 19.12.2022 kokouksen kokouskeskusteluista paikallismedian toimittajalle. Menettelyään Pelkonen on perustellut tarkemmin tämän pykälän liitteenä olevassa selityksessään.

Kuulemiseen sisältyi myös kysymys siitä, tuleeko vastaajan näkemyksen mukaan kaupunginhallitus aloitteessa esitetyillä perusteilla erottaa vai onko tilanteen korjaamiseksi vastaajan arvion mukaan olemassa lievempiä keinoja. Useassa vastauksessa katsottiin, että käsillä olevassa tilanteessa kaupunginhallitus tulee erottaa tai vaihtoehtoisesti yksittäisen kaupunginhallituksen jäsenen tulisi erota kaupunginhallituksesta. Toisaalta vastauksissa esiintyy myös näkökulmia, joissa katsotaan, ettei kaupunginhallitusta tule erottaa. Vastauksissa nousee esiin myös pohdintoja mahdolliseen erottamista seuraavaan kaupunginhallituksen kokoonpanoon liittyen.

Kuntalaista (410/2015) ja Kuntaliiton ohjeista ilmenevän mukaisesti valtuuston asettama tilapäinen valiokunta valmistelee kuntalain 34 §:n mukaisessa tilanteessa luottamushenkilöiden erottamista kesken toimikauden koskevan asian, jos valtuuston toimielimeen valitsemat luottamushenkilöistä tai jotkut heistä eivät nauti valtuuston luottamusta. Kuntalain 34 §:n mukaisesti mahdollinen erottamispäätös koskee kaikkia toimielimeen valittuja luottamushenkilöitä. Valmistelunsa päätteeksi tilapäinen valiokunta antaa päätösesityksensä valtuustolle, joka sisältää tilapäisen valiokunnan esityksen perusteluineen siitä, että toimielin erotetaan tai että toimielintä ei eroteta. Mahdollisen uuden toimielimen valinta ja luottamushenkilön eroaminen luottamustoimestaan rajautuvat tilapäisen valiokunnan tehtävien ja toimivallan ulkopuolelle.

Liitteet

Saapuneet selitykset ja lausunnot (puhelinnumerot ja kotiosoitteet sekä julkisuuslain 24.1 § kohdan 32 nojalla salassa pidettäviksi katsotut tiedot poistettu)

Päätösehdotus

Tilapäisen valiokunnan puheenjohtajan selostus:

Tilapäinen valiokunta päättää

1. merkitä tämän pykälän liitteenä olevat saapuneet selitykset ja lausunnot tiedoksi,
2. pyytää Kuntaliitolta asiassa asiantuntijalausunnon seuraavasti:

Tilapäinen valiokunta pyytää Kuntaliiton asiantuntijalausunnon siitä, onko Kuntaliiton arvion mukaan asiassa asiassa jätetty aloite, koottu aineisto sekä saapuneet selitykset ja lausunnot huomioiden olemassa asianmukaiset perusteet sille, että tilapäinen valiokunta päätyisi esittämään asiassa kaupunginhallituksen erottamista, kun huomioidaan muun ohella asiaan liittyä poliittinen harkinta ja yhtäältä harkintaa rajaavat oikeudelliset seikat ja periaatteet. Tilapäinen valiokunta liittää lausuntopyyntöönsä tämän pykälän liitteineen sekä tilapäisen valiokunnan 21.6.2023 7 §:n ja siinä todetut aineistot. Tilapäinen valiokunta esittää lausuntopyyntönsä Kuntaliitolle kiirehdyttynä.

3. toteaa ja saattaa tässä vaiheessa tiedoksi, että asianosaisille ja kaupunginvaltuuston puheenjohtajistolle varataan mahdollisuus antaa kirjallinen selityksensä ja lausuntonsa tämän pykälän liitteenä olevista selityksistä ja lausunnoista sekä Kuntaliiton asiantuntijalausunnosta, kun Kuntaliiton asiantuntijalausunto on saapunut. Kuulemisessa noudatetaan vastaavaa menettelyä kuin ensimmäisessä kuulemisessä. Tilapäinen valiokunta valtuuttaa tällä päätöksellä puheenjohtajan ja sihteerin

päättämään kuulemisen tarkemmasta ajankohdasta Kuntaliiton asiantuntijalausunnon saavuttua valiokuntaa informoiden.

Päätös

Hyväksyttiin yksimielisesti tehden päätösehdotuksen kohtaan 1. seuraavan lisäyksen: ”sekä merkittiin tiedoksi kaupunginhallituksen varajäsen Inga-Mari Lehden 24.7.2023 saapunut selitys.” ja päätösehdotuksen kohtaan 2 seuraavan lisäyksen: ”Kuntaliitolle saatetaan tieto siitä, ketkä asianosaiset eivät jättäneet selitystään asiaan.”

Em. lisäysten jälkeen tilapäisen valiokunnan yksimielisesti hyväksymä päätös oli kokonaisuudessaan seuraava:

1. merkitä tämän pykälän liitteenä olevat saapuneet selitykset ja lausunnot tiedoksi sekä merkittiin tiedoksi kaupunginhallituksen varajäsen Inga-Mari Lehden 24.7.2023 saapunut selitys,
2. pyytää Kuntaliitolta asiassa asiantuntijalausunnon seuraavasti:

Tilapäinen valiokunta pyytää Kuntaliiton asiantuntijalausunnon siitä, onko Kuntaliiton arvion mukaan asiassa asiassa jätetty aloite, koottu aineisto sekä saapuneet selitykset ja lausunnot huomioiden olemassa asianmukaiset perusteet sille, että tilapäinen valiokunta päätyisi esittämään asiassa kaupunginhallituksen erottamista, kun huomioidaan muun ohella asiaan liittyä poliittinen harkinta ja yhtäältä harkintaa rajaavat oikeudelliset seikat ja periaatteet. Tilapäinen valiokunta liittää lausuntopyyntöönsä tämän pykälän liitteineen sekä tilapäisen valiokunnan 21.6.2023 7 §:n ja siinä todetut aineistot. Tilapäinen valiokunta esittää lausuntopyyntönsä Kuntaliitolle kiirehdyttynä. Kuntaliitolle saatetaan tieto siitä, ketkä asianosaiset eivät jättäneet selitystään asiaan.
3. toteaa ja saattaa tässä vaiheessa tiedoksi, että asianosaisille ja kaupunginvaltuuston puheenjohtajistolle varataan mahdollisuus antaa kirjallinen selityksensä ja lausuntonsa tämän pykälän liitteenä olevista selityksistä ja lausunnoista sekä Kuntaliiton asiantuntijalausunnosta, kun Kuntaliiton asiantuntijalausunto on saapunut. Kuulemisessa noudatetaan vastaavaa menettelyä kuin ensimmäisessä kuulemisessa. Tilapäinen valiokunta valtuuttaa tällä päätöksellä puheenjohtajan ja sihteerin päättämään kuulemisen tarkemmasta ajankohdasta Kuntaliiton asiantuntijalausunnon saavuttua valiokuntaa informoiden.